и жал (ст) = жел и жд. 1)
жал (та) ~~жалост жал~~ жалост, горест, скръб; яд, силен гнв. ~~котри~~ още жалът му не е минала. Копринен пояс растаса, та че са от жал обеси. З. 356. Умря от жал за сина си. Л. Д. 1875, р. 146. От жалове (жальове) земя проговори. М. 194. 2) жалост и съжаление: Из за жал, човек щом затвори книгата. Л. Д. 1871 р. 151. 3) като безличен гл. в' съединение с' ~~глаголите падне, стане, остане~~ други глаголи чрез дат. падеж: жал ми падна, жал ми стана, жал ми дойде, жал ще ми бъде: Черноока невесто, жал ли ти е за Лазар? — и жал ми е и нее, майце ми е твърде жал, че ме млада погоди, по-млада ме ожени. Ч. 34. Ми дойде да се убодам, та жал ми падна за майка. М. 477. Та та му жал останало... не далече за Бугнал. М. 130. Тогай на майка ми не жал паднало, тогай майка мене лошо ме прокълна. М. 169 Ни на Радич жал му падна; искара си остра сабя, му пресече руса глава. М. 171.

жал нар. жалко, жално, криво, тъжно, болно: жал ми за това човека; ако да не ми бъше жал за него, не знам що бих сторил. Жал че и вие не бяхте там. ~~[illegible]~~ в. Език.

жалба (та) 1) жалост, горест, скръб. Стояли се жалба и жали, извили порче черешке, та че са в' сърца прободе. Д. 43. Не ме очи изгорило, не ме слана посланила, токо ми жалба паднало. М. 143. 2) желание, жалба гдъха имаа, гечен срама имаа. Посл. 3) жал, желание: тука гори, тука да изгориш, ако имаш жалба за детенца. М. 143. 4) тъга, жалост. Магдоле, млада невесто, дали ти жалба за хоро. Ч. 339. 5) прошение: той не само не приел жалбата им, но казал че ще ги накаже. Д. 285

жален, лна, о, — и (ст) 1) този който е достоен за съжаление, или възбужда съжаление. 2) тъжовен, скръбен, кахърен. Море жално, жална Кано. М. 78. Залюбила Гюзел Стойна, левен Петка, жален ячка. Жс. неизд. = жален.

жалко, нар. с' осъждане, възбуждане на жалост. Жалко изглежда.

жално, нар. жалостно, тъжно, скръбно. И жално, мило плачеше. Д. 35. Що ли ми жално пчи свири. Д. 23. Много ми жално и тъжно. Д. 69.

жаловен, вна, о — и (ст) 1) нажален. Гриревна, стана жаловна. Д. 35.

жаловит, а, о, — и (ст) 1) наклонен към жалост. 2) ~~нажален~~ ~~[illegible]~~ който те прави да жалиш. Твоя майка жаловита. М. 246. Пееше песен жаловита. Р. 45.

жалѣние (то) — ляние — лѣние. 1) съжаление: Та и хора за жаляние и достойни да им се помогне. 2) скръб, милост, свидост. Како си се прегушнае, та каси се удайе, от жаляне от плачене. М. 200.

жаловам се гл. ~~[illegible]~~ н. д. оплаквам се: от кого се жалуваш, на кого се жалуваш, аз ще се жалувам от тебе.

жалование (то) н. д. определено количество пари, което се плаща на служащите. Колко жалование получава.

ГРАДСКИ АРХИВ СОФИЯ

34